

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1993-1994

3 JUNI 1994

ONTWERP VAN DECREET

houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting
van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994

VERSLAG

namens de Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud
uitgebracht door de heer H. Brouns
aan de Commissie voor Financiën en Begroting

Samenstelling van de Commissie :

Voorzitter : de heer M. Capoen

Vaste Zeden : de heren H. Brouns, P. Desmet, H. Marsoul, B. Vandendriessche en J. Van Looy ;

de heren R. Landuyt, J. Peeters, R. Swinnen en J. Timmermans ;

de heren J. Gabriëls, F. Vergote en M. Verwilghen ;

de heer X. Buisseret ;

de heer M. Capoen ;

de heer L. Barbé.

Plaatsvervangers :

de heren J. Ansoms, F. Cauwenberghs en J. De Meyer, mevrouw T. Merckx-Van Goeij en mevrouw M. Tyberghien-Vandenbussche ;

de heren J. De Mol en C. Lisabeth, mevrouw L. Maximus en de heer G. Moens ;

mevrouw A. De Maght-Aelbrecht, de heer A. Denys en mevrouw J. Leduc ;

de heer J. Caubergs ;

de heer J. Caudron ;

mevrouw V. Dua.

Zie :

19 (1993-1994)

- Nr. 1 : Ontwerp van decreet
- Nr. 2 : Amendementen
- Nr. 3-A : Verslag namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden en Ambtenarenzaken
- Nr. 3-B : Verslag namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden
- Nr. 3-C : Verslag namens de Commissie voor Cultuur
- Nr. 3-D : Verslag namens de Commissie voor Economie, Energie, Landbouw en Werkgelegenheid
- Nr. 3-E : Verslag namens de Commissie voor Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting

Zie ook :

13 (1993-1994)

- Nr. 1 : Toelichting

20 (1993-1994)

- Nr. 1 : Aangepaste administratieve begroting
- Nr. 2 : Wijzigingen

21 (1993-1994)

- Nr. 1 : Verslag van het Rekenhof

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud besprak de haar toegewezen gedeelten van het ontwerp van decreet houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994 op haar vergaderingen van 19 en 31 mei 1994.

1. Inleiding van de minister

Bij de bespreking van de begroting 1994 in deze Commissie op 21 oktober 1993, heeft de minister gesteld dat de basisdoelstelling van het leefmilieubeleid het waarborgen blijft van de „duurzame ontwikkeling”. Dit wil zeggen een ontwikkeling die voorziet in de behoeften van de huidige generaties zonder daarmee voor de toekomstige generaties de mogelijkheden in gevaar te brengen om ook in hun behoeften te voorzien.

Een preventieve aanpak, gericht op het voorkomen van milieuverstoring en onaanvaardbare emissies, blijft van het grootste belang. Ingrepen op de aard en de omvang van productie en consumptie zullen hierbij noodzakelijk zijn.

Deze basisdoelstelling lag reeds vervat in de beleidsbrief van 22 oktober 1992. In oktober 1993 heeft de minister een stand van zaken aan de leden van de Vlaamse Raad voorgelegd omtrent de uitvoering van de beleidsbrief.

Hieruit is duidelijk geworden dat gestalte geven aan een milieubeleid dat echt werk maakt van een sociaal-ecologische modernisering van de samenleving, een doorgedreven aanpak vergt, echter met de noodzakelijke soepelheid inzake bijsturing.

Deze noodzakelijke soepelheid mag de besluitvorming echter niet verlammen, want een non-beleid in de milieusector zou wel eens het volkse gezegde bewaarheid kunnen geven, namelijk dat zachte dokters stinkende wonden maken.

De bijstellingen die nodig zijn mogen ook niet nodeloos verwarring stichten.

De minister zet de pijlers van het milieubeleid dat hij wenst te voeren op een rij :

- het moet gaan om een gepland milieubeleid : Uitgaande van exacte gegevens, moeten de gewenste te bereiken milieukwaliteit op korte en middellange termijn en de hiervoor in te zetten instrumenten bepaald worden ;
- het beleid moet gebaseerd zijn op een hanteerbare en doorzichtige regelgeving, met zo weinig mogelijke bureaucratie ;
- er moet voldoende overleg- en inspraakmogelijkheid worden geboden aan de bevolking, onder meer op een gestructureerde wijze via SERV en MINA-raad ;
- essentieel is de openbaarheid van bestuur, evenals de toegankelijkheid tot de bestaande milieu-informatie voor de burgers ;
- het milieubeleid moet ook een sociale dimensie hebben, waarbij de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen, en de ecologische omschakeling van de samenleving niet mag betekenen dat er een sociaal kerkhof wordt gecreëerd ;
- tenslotte is er de internationale dimensie van de milieu-problematiek waarmee men bij het beleid rekening moet houden.

Het bereiken van de beleidsdoelstellingen, de werking en ondersteuning van de pijlers van het beleid, dit alles dient zijn uitdrukking te vinden in de begroting.

De begrotingscontrole, gefinaliseerd in een aantal decreten houdende aanpassing van de middelenbegroting, uitgavenbegroting en begeleiding van de aangepaste begroting, heeft niet het wijzigen van de onderscheiden beleidsdoelstellingen van elke functioneel bevoegde minister tot doel, doch het aanpassen van de initiële begroting aan zich wijzigende parameters en algemene regelen inzake het gevolgde begrotingsbeleid.

Zonder te willen tussenkomen in het beleid van de Vlaamse minister van begroting Demeester, wijst de minister er op dat de programma's betrekking hebbende op Leefmilieu en Natuurbehoud enkele wijzigingen ondergaan ten gevolge van specifieke zaken in het kader van het algemeen begrotingsbeleid van de Vlaamse regering.

Ten eerste is er de vorming van een programma lasten van de vroegere indirecte schuld. Dit programma is op vraag van de Vlaamse Raad zelf gevormd. Alle lasten, met ingang van 1 juli 1994, met betrekking tot indirecte schulden werden verzameld op programma 24.8. Deze centralisatie werkt een beter beheer van de indirecte schuld in de hand.

Dit houdt in dat volgende subsidies voor 1994 gedeeltelijk en vanaf 1995 volledig uit de organisatieafdeling 61 Administratie Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting verdwijnen en, samen met de lasten van de indirecte schuld van de andere organisatieafdelingen, verzameld worden op programma 24.8 :

- subsidies in het kader van het Koninklijk Besluit van 9 april 1975 toegekend als tegemoetkoming in intresten en aflossingen van leningen aangegaan door reeds gevestigde industriële ondernemingen voor het financieren van aanvullende investeringen voor de speciale behandeling van afvalwater ;

- subsidies in het kader van het Besluit van de Vlaamse Executieve van 16 januari 1985 toegekend als aandeel van het Gewest in de intresten en aflossingen van leningen overgenomen of aangegaan door de Vlaamse Milieumaatschappij ;

- subsidies in het kader van het koninklijk besluit van 22 oktober 1959 aan de gewestelijke en lokale besturen als tegemoetkoming van het gewest in de lasten der intresten en aflossingen van de door deze besturen aangegane leningen bij het Gemeentekrediet van België voor de financiering der werken ;

- aandeel van het Vlaamse Gewest in de intresten en aflossingen van de leningen aangegaan door de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening en van de consolidatieleningen op haar eigen middelen.

Het gaat hier in totaal om een vermindering van de betrokken niet-gesplitste kredieten voor het jaar 1994 van 989,3 miljoen frank.

Dit zijn allen vereffeningskredieten voor aflossing van in het verleden aangegane schulden en zijn als dusdanig geen inkrimping van de budgettaire beleidsruimte in de betrokken sectoren.

Ten tweede is er de vorming van een bufferkrediet ten behoeve van het departement LIN.

In het verleden werd vastgesteld dat er op een aantal

programma's onderschattingen van de betalingskredieten overbleven terwijl er op andere programma's overschotten waren, en wel dusdanig dat elk jaar belangrijke saldi aan gesplitste ordonnanceringskredieten werden geannuleerd.

Gezien deze betalingskredieten geen enkele beleidsfinaliteit hebben, werd het door de Vlaamse regering opportuun geacht om het principe van het bufferkrediet, dat reeds bij de begrotingscontrole 1993 werd ingevoerd, verder uit te breiden.

Thans wordt een bufferkrediet voorzien van 25 miljard frank op het programma 62.9 dat in functie van de betalingsnoodwendigheden kan worden overgedragen naar elk van de programma's van het departement LIN. De herverdeling zal voorbereid worden door een werkgroep onder leiding van de secretaris-generaal met vertegenwoordigers van de diverse besturen in LIN en bekrachtigd worden door de Vlaamse regering.

Samen met de herindexeringen, conform de instructies op basis van de gewijzigde parameters, is er dan ook een vermindering doorgevoerd op de gesplitste ordonnanceringskredieten :

- op programma 61.10 ten belope van 60,2 miljoen frank ;
- op programma 61.20 ten belope van 55,6 miljoen frank ;
- op programma 61.40 ten belope van 44,9 miljoen frank.

De minister overloopt verder de belangrijkste wijzigingen in de aangepaste begroting ten aanzien van de door de Vlaamse Raad initieel goedgekeurde begroting voor het jaar 1994.

Het programma 61.10 bevat de basisallocaties die betrekking hebben op de sector van het leefmilieu.

In de initiële begroting 1994 had dit programma in totaal aan middelen :

- in niet-gesplitste kredieten : 6065,7 miljoen frank ;
- in gesplitste vastleggingskredieten : 332,1 miljoen frank ;
- in gesplitste ordonnanceringskredieten : 1318,6 miljoen frank.

Tengevolge van de uitsplitsing van de lasten indirecte schuld, de herindexeringen, vorming van het bufferkrediet en de daling van de dotatie aan het MINA-fonds, worden de beschikbare kredieten voor programma 61.10 leefmilieu :

- in niet-gesplitste kredieten 3784,5 miljoen frank of 2281,2 miljoen frank ;
- in gesplitste vastleggingskredieten 356,7 miljoen frank of + 24,6 miljoen frank ;
- in gesplitste ordonnanceringskredieten 1350,5 miljoen frank of + 31,9 miljoen frank.

Ondanks de vorming van het bufferkrediet en de herindexeringen die volgens de gewijzigde parameters is gebeurd, die een neerwaartse trend in de beschikbare kredieten had moeten teweegbrengen, stijgen de gesplitste vastleggingskredieten, die tenslotte de beleidskredieten zijn, en de gesplitste ordonnanceringskredieten.

De reden hiervoor is terug te vinden in een aantal afzonderlijke basisallocaties, waar de minister, bewust, een aantal

eigen accenten heeft in gelegd, in het kader van een globale visie inzake rioleringen en sanering van stortplaatsen en meer bepaald de deelname hieraan door de lokale besturen.

Op basisallocatie 63.22 werd 39,4 miljoen frank meer ingeschreven in gesplitste ordonnanceringskredieten om aan OVAM de mogelijkheid te geven om de gemaakte kosten inzake de sanering Hoge Maay te Antwerpen en een aantal kleine waterbeheersingswerken in het kader van stortplaats-saneringen te kunnen betalen dit jaar. De betoelaging hiervoor gebeurt binnen het koninklijk besluit van 23 juli 1981, waar ook de noodzakelijke compensatie werd gezocht.

Op basisallocatie 63.82 werd een verhoging bekomen van het vastleggingskrediet van 10,5 naar 38,4 miljoen frank, of te wel + 27,9 miljoen frank en een verhoging van het ordonnanceringskrediet van 10,9 naar 63,6 miljoen frank, of te wel + 52,7 miljoen frank.

Niettegenstaande het decreet op het investeringsfonds voorziet dat de middelen op deze begrotingspost in mindering komen van de dotatie aan het investeringsfonds voor de gemeenten, heeft de minister voorgesteld om de financiering van deze operatie, waarbij een aantal gemeenten dus nog de mogelijkheid krijgen om de in het verleden opgestarte werken alsnog betoelaagd te krijgen, in het kader van een globale visie op rioleringen, te realiseren via een compensatie op de grote waterbouwkundige werken.

Op deze wijze wordt de financiële tussenkomst ten gunste van de gemeenten verhoogd, daar waar de minister decretaal de mogelijkheid had om de gemeenten zelf te doen opdraaien voor deze compensatie.

Het programma 61.20 bevat de basisallocaties die betrekking hebben op natuurbehoud en groenvoorziening.

In de initiële begroting had dit programma in totaal aan middelen :

- aan niet-gesplitste kredieten 91,6 miljoen frank ;
- aan gesplitste vastleggingskredieten 550,8 miljoen frank ;
- aan gesplitste ordonnanceringskredieten 530,4 miljoen frank.

Tengevolge van de herindexeringen en de vorming van het bufferkrediet, worden de aangepaste begrotingskredieten voor het jaar 1994 voor dit programma :

- voor de niet-gesplitste kredieten 89,2 miljoen frank of - 24 miljoen frank ;
- voor de gesplitste vastleggingskredieten 543,9 miljoen frank ;
- voor de gesplitste ordonnanceringskredieten 474,8 miljoen of - 55,6 miljoen frank.

Belangrijk hierbij om te vermelden is toch wel dat de minister aan de bevoegde Vlaamse minister voor Financiën en Begroting erom verzocht heeft om via een amendement nog een wijziging door te voeren. Het amendement is op 18 mei 1994 door de Vlaamse regering goedgekeurd. De minister heeft namelijk beslist om de nodige middelen vrij te maken met het oog op een verhuis van het Instituut voor Natuurbehoud.

Dit instituut is heden ten dage nog in Kiewit in Limburg

gevestigd. Hun behuizing is in erbarmelijke toestand. Niet enkel laat dit hen niet toe om op een efficiënte manier hun opdrachten te vervullen, meer nog, men kan in dit geval zelfs spreken van een ontbreken van de meest elementaire vormen van veiligheid.

De minister heeft de directie van het Instituut voor Natuurbehoud en het Bestuur der Gebouwen de volledige vrijheid gegeven voor het zoeken naar een geschikte lokatie.

Het Instituut weet wat zijn opdrachten zijn, kan daaruit zijn behoeften detecteren en kan van daaruit zijn wensen te kennen geven. Het Bestuur der Gebouwen heeft terzake ervaring genoeg om een geschikte lokatie te zoeken.

Betutteling vanwege de minister in deze zaak is er dan ook niet geweest. Het Instituut heeft, in samenspraak met het Bestuur der Gebouwen, een geschikte lokatie in Brussel gevonden. De minister wil daar de nodige budgettaire middelen voor uittrekken en wel zo dat hier kan gesproken worden van een „korte pijn” remedie.

In plaats van eerst te huren op jaarbasis, wordt er nu de voorkeur aan gegeven om het Instituut een ruime zekerheid te geven. De minister heeft dan ook beslist om via een formule van huurkoop op een tijdsbasis van negen jaar, het desbetreffende gebouw in eigendom te nemen.

De compensatie van de voor 1994 voorziene middelen, zijnde 10 miljoen, gebeurt op programma 61.20 meer bepaald op basisallocatie 71.61 „verwerven van bossen, openbare ruimten, natuurgebieden, viswaters en terreinen bestemd voor de aanleg met inbegrip van de tot deze domeinen behorende inrichtingen en constructies”.

De compensatie gebeurde hier omdat deze basisallocatie :

- de grootste is van het programma 61.20 ;
- een zekere relatie heeft tot de algemene doelstellingen van het Instituut ;
- in voorgaande jaren, juist door de specificiteit van de erop aan te rekenen dossiers, steeds met een saldo werd geconfronteerd, in lichte mate groter dan de middelen die nu voor compensatie noodzakelijk waren.

De minister is ervan overtuigd dat het Instituut, los van alle subregionale of lokalistische bedenkingen die alleen te relateren zijn tot de enge problematiek van de vestigingsplaats an sich, op deze wijze zijn taak voor geheel Vlaanderen ten volle zal kunnen uitoefenen in de toekomst.

Het programma 61.40 bevat de basisallocaties die betrekking hebben op watervoorziening.

In de initiële begroting had dit programma in totaal aan middelen :

- aan niet-gesplitste kredieten 1050 miljoen frank ;
- aan gesplitste vastleggingskredieten 103,4 miljoen frank
- aan gesplitste ordonnanceringskredieten 419,3 miljoen frank.

Tengevolge van de herindexeringen en de vorming van het bufferkrediet, worden de aangepaste kredieten voor het jaar 1994 voor dit programma :

- voor de niet gesplitste kredieten 1218 miljoen frank of + 168 miljoen frank ;

– voor de gesplitste vastleggingskredieten 74,3 miljoen frank of – 29,1 miljoen frank ;

– voor de gesplitste ordonnanceringskredieten 374,4 miljoen frank of – 44,9 miljoen frank.

De stijging in de niet-gesplitste kredieten is volledig toe te schrijven aan de stijging van het aandeel van het Vlaamse Gewest in de interestlasten en aflossingslasten van de leningen aangegaan door de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening en van de consolidatieleningen op haar eigen middelen.

Reeds in 1989 werd beslist op het overlegcomité dat het Vlaamse Gewest een voorstel kon doen om leningen te laten overnemen door het federale niveau ter compensatie van leningen die het federale niveau zou overnemen van het Waalse Gewest in het kader van de MMRA operatie.

In 1993 werd door de Vlaamse regering beslist om deze zaak terug aanhangig te maken bij het overlegcomité. Daar bleek echter, na grondig juridisch onderzoek, dat de operatie, in uitvoering van de bijzondere wet van 16 januari 1989 geen doorgang kon vinden omdat de overname van de schulden door de federale overheid vanwege het Waalse Gewest eenvoudigweg geen doorgang had gevonden.

Het betrokken bedrijf MMRA lag immers niet op het grondgebied van het Waalse Gewest, maar op het grondgebied van het Groothertogdom Luxemburg.

De Vlaamse regering diende bijgevolg deze schuld terug in zijn begroting op te nemen.

Wat het MINA-fonds betreft, dient het volgende gesteld te worden :

Ten eerste, inzake de ontvangsten :

– tengevolge van verfijnde berekeningen, versnelde inkomsten in 1993 en grotere inspanningen van het bedrijfsleven dalen de ontvangsten in toepassing van het decreet van 2 juli 1989 betreffende het beheer van afvalstoffen met 15 miljoen frank en de ontvangsten in toepassing van de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van de oppervlaktewateren met 214 miljoen frank ;

– het saldo per 31 december 1993 op het MINA-fonds, oorspronkelijk geraamd op 1727 miljoen frank bedroeg op kasbasis 3618,3 miljoen frank ;

– gegeven het verhoogd saldo, en om te vermijden dat binnen het MINA-fonds een ophopen zou gebeuren van betalingsmiddelen, werd de dotatie vanuit de administratieve begroting aan het MINA-fonds verlaagd van 4100,2 miljoen frank naar 2810,2 miljoen frank, of te wel een verlaging met 1190 miljoen frank ;

– de totale ontvangsten, initieel begroot op 15.884,3 miljoen frank worden verhoogd naar 16.006,6 miljoen frank.

Ten tweede, inzake de vastleggingen :

– de totale vastleggingen werden initieel begroot op 16.095,2 miljoen frank. Op basis van de begrotingsrichtlijnen en de daarin vervatte parameters inzake herindexeringen, diende de totale vastleggingsmachtiging te dalen met 170,2 miljoen frank. In werkelijkheid daalt ze van 16.095,2 miljoen frank naar 16.066,2 miljoen frank of met – 29 miljoen frank, wat dus eigenlijk een reële stijging inhoudt van 170,2 – 29 = 141,2 miljoen frank ;

– de stijgers in de vastleggingsmachtiging zijn :

artikel 2.1. werkingsdotatie aan OVAM : + 11,4 miljoen frank uitgetrokken voor installatie Prestisecretariaat en personeelskost en werkingskost bij invoegetrede decreet bodemsanering ;

artikel 2.6. beheer patrimonium van bestuur Natuurbehoud en -ontwikkeling : + 20 miljoen frank uitgetrokken voor onderhoud boshuisjes ;

artikel 2.12. tegemoetkomingen aan gemeentebesturen in kader van milieuconvenanten : + 10 miljoen frank ingevolge afsluiten van 8 bijkomende convenanten ;

artikel 3.6. kapitaaluitgaven voor beheer en verwerving van patrimonium Bestuur Natuurbehoud en Ontwikkeling : + 200 miljoen frank voor aankoop militaire domeinen (het gaat hier om het ter beschikking stellen van middelen die in 1993, wegens vertragingen op federaal vlak, niet zijn kunnen gebruikt worden).

Een bijkomend woordje uitleg is waarschijnlijk gewenst inzake de artikelen 2.2., 2.10. en 3.10. wat betreft respectievelijk de Vlaamse Milieumaatschappij en de NV Aquafin.

Wat betreft de Vlaamse Milieumaatschappij :

A. Tengevolge van de overeenkomst tussen het Vlaamse Gewest en de NV Aquafin diende de exploitatie van de rioolwaterzuiveringinstallaties evenals het eraan verbonden personeel, overgedragen te worden van de Vlaamse Milieumaatschappij naar de NV Aquafin.

Het betreft hier een bedrag van 1.6198 miljoen frank dat van artikel 2.2. naar 2.10. werd getransfereerd binnen het MINAfonds.

B. Reeds in 1993 werd de beslissing getroffen om over te gaan tot de aankoop en renovatie van het domein Hopperank om de VMM toe te laten haar administratie te reorganiseren en te huisvesten in één administratief gebouw, hetgeen de werking uiteraard enkel maar ten goede kan komen.

In plaats van te werken met een leningsmachtiging waaraan de gewestwaarborg wordt gekoppeld, is afgestapt van deze debudgetteringstechniek. De nodige financiële middelen zullen aan de VMM ter beschikking worden gesteld door een dotatieverhoging voor de jaren waarin de effectieve kosten worden gemaakt. Voor 1994 betreft dit 14 miljoen frank.

C. Luidens het besluit van de Vlaamse Executieve van 16 januari 1985 houdende bepaling van de nadere regelen voor de toepassing van artikel 32 quinquies van de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging, diende de Vlaamse Milieumaatschappij de overname te verzekeren van de gemeentelijke zuiveringsstations.

Met het oog op de terugbetaling van de overnamelasten was voorgesteld bij de opmaak van de begrotingscontrole om aan de VMM een leningsmachtiging, met gewestwaarborg toe te kennen ten belope van 500 miljoen frank.

Ook hier is afgestapt van deze debudgetteringstechniek. De financiële middelen worden aan de VMM verstrekt door een eenmalige verhoging van de dotatie 1994 met 500 miljoen frank.

Wat betreft de nv Aquafin :

A. De initiële begroting voorzag voor 1994 op artikel 2.10 lopende uitgaven een bedrag van 2.802,2 miljoen frank en op artikel 3.10 kapitaaluitgaven een bedrag van 2.301,6 tezamen dus 5.103,8 miljoen frank.

B. Tengevolge van de overdracht de exploitatie van de RWZI's van VMM naar Aquafin ten belope van 1.6198 miljoen frank, een boekhoudkundige operatie waarbij bepaalde kostenposten verschoven werden van kapitaaluitgaven naar lopende uitgaven en het doorvoeren van de desinfectaties in de lopende uitgaven, bedragen de aangepaste bedragen voor 1994 voor Aquafin :

- op artikel 2.10 lopende uitgaven 4.791 miljoen frank of + 1.988,8 miljoen frank ;

- op artikel 3.10 kapitaaluitgaven 1.880 miljoen frank of - 421.6 miljoen frank.

In totaal dus 6.671 miljoen frank of 1.567.2 miljoen frank in meer (in vergelijking met de overdracht van de RWZI's ten belope van 1.619,8 miljoen frank een vermindering dus).

2. Bespreking

Verhuis van het Instituut voor Natuurbehoud

De heer Schuermans heeft opmerkingen bij de geplande verhuis van het Instituut voor Natuurbehoud van Hasselt naar Brussel.

Dit instituut is sinds zijn oprichting in 1986 gehuisvest op het domein Kiewit te Hasselt. De accommodatie is niet aangepast aan de noden van de wetenschappelijke instelling. Op dit punt is de spreker het met de minister eens. Maar dit betekent volgens hem niet dat men daarom moet opteren voor een verhuis van de instelling naar Brussel.

In het Vlaams regeerakkoord is al bepaald dat het belangrijk is om, waar dat mogelijk is, delen van de administratie te verspreiden over het Vlaamse land. Brussel moet in de mate van het mogelijke worden ontvet en er moet worden nagegaan waar er elders in Vlaanderen op een zinvolle wijze instellingen en diensten van de Vlaamse Gemeenschap kunnen worden ondergebracht.

Dit is ook belangrijk op het vlak van het mobiliteitsvraagstuk. Brussel kampt nu al met een groot fileprobleem.

In het kader van deze begrotingsbespreking moet ook de kostprijs van de verhuisoperatie ter sprake komen. De prijs per vierkante meter is in Brussel veel hoger dan elders in Vlaanderen. Dat moet een reden te meer zijn om diensten op andere plaatsen dan Brussel te vestigen.

De spreker vraagt dat er een ernstig onderzoek zou komen naar de mogelijkheden van deconcentratie van diensten over het gehele Vlaamse land. Zeker de wetenschappelijke instellingen komen in aanmerking voor een gespreide inplanting in Vlaanderen. Ze zouden bijvoorbeeld kunnen worden gevestigd in de nabijheid van andere wetenschappelijke instellingen, zoals onze universiteiten.

Wat het Instituut voor Natuurbehoud aangaat, is de vestiging in de buurt van het Brusselse Zuidstation volgens de heer Schuermans, geen goede plaats. Op dit ogenblik bedraagt de huur van het gebouw te Hasselt bovendien 400.000 frank, terwijl het gebouw in Brussel, dat volgens een huurkoopformule wordt verworven, moet worden betaald met middelen die afkomstig zijn van het krediet voor de aankoop van bossen, openbare ruimten en natuurgebieden. In de op-

De renovatie van het gebouw te Hasselt zou 52 miljoen frank kosten. Bovendien wilde de eigenaar, de stad Hasselt, dit op eigen initiatief doen, waarna dan een nieuwe jaarlijkse huurprijs zou worden vastgesteld, die hoe dan ook veel lager zou liggen dan wat zal moeten betaald worden voor het gebouw te Brussel. Bovendien was men het er over eens dat het gebouw na renovatie wel zou voldoen aan de eisen om er een moderne wetenschappelijke instelling in te kunnen vestigen.

Volgens de spreker wordt met de verhuis naar Brussel louter tegemoet gekomen aan de wensen van de huidige directeur van het Instituut, die verkiest om de instelling te Brussel, in de buurt van de administratie en de Vlaamse regering te vestigen.

De spreker besluit met een pleidooi voor het behoud van het Instituut voor Natuurbehoud in het domein Kiewit te Hasselt, na een renovatie van het gebouw ten behoeve van de instelling. Als die renovatie niet mogelijk blijkt te zijn, moet een andere vestigingsplaats worden voorgesteld, die liefst niet in Brussel ligt.

De minister antwoordt dat het probleem van de huisvesting van het INB thuishoort bij de bevoegdheden van de Vlaamse regering en niet bij de Vlaamse Raad. Hij verklaart voor het overige wel akkoord te zijn met de ideeën van het lid over deconcentratie van diensten en ontvetting van Brussel. Maar dan moet het wel over meer gaan dan over een kleine dienst met dertig medewerkers.

Er zijn heel wat argumenten die volgens de minister pleiten voor de vestiging van het Instituut te Brussel.

Vooreerst stelt hij dat in dit concrete geval slechts een klein aantal personeelsleden in Limburg zelf woont. Dus wat mobiliteit aangaat is er hier geen winst, integendeel zelfs. Alleszins moet dus niet uit mobiliteitsoverwegingen gekozen worden voor de vestiging in Hasselt.

Dat personeel bestaat voor 70 procent uit wetenschappelijk personeel, vooral afgestudeerden van de universiteiten van Gent en Antwerpen, en in mindere mate van Leuven en Brussel. De recrutering van personeel gebeurt dus in het gehele gewest.

Op 26 april 1993 hebben 15 personeelsleden bovendien een brief aan de minister gericht waarin ze onder andere als belangrijke voorwaarde voor de nieuwe lokalisatie voor het Instituut stellen dat die goed bereikbaar moet zijn met het openbaar vervoer. De lokalisatie in de buurt van het Zuidstation beantwoordt daar alleszins aan.

Men is het er over eens dat de huidige huisvesting te Kiewit in de verste verte niet voldoet aan de noden van het Instituut. De renovatie van het gebouw zou meer dan vijftig miljoen kosten, hoe dan ook te betalen door de overheid, zij het dat dit dan de plaatselijke overheid is.

De huidige huurprijs van ongeveer 430.000 frank kan niet vergeleken worden met de prijs van ongeveer 30 miljoen frank per jaar die volgens de formule van de huurkoop zal moeten betaald worden voor het gebouw te Brussel. Het huidige gebouw heeft een ingenomen oppervlakte van 300 vierkante meter en het is bovendien in slechte staat. Er werd bovendien in 1992 reeds berekend dat na renovatie de nieuwe huurprijs zou neerkomen op 3000 frank per vierkante meter per jaar. Voor een totale benodigde oppervlakte van 1500 vierkante meter zou dat een kostprijs van 4,5 miljoen frank per jaar betekenen. Dat dossier is nooit goedgekeurd door

de inspectie van financiën. Volgens de huurkoopformule zou, in de huidige stand van zaken, over een periode van vijftien jaar de kostprijs ongeveer 4700 frank per vierkante meter per jaar zijn. Het gebouw wordt na de huurkoopperiode bovendien eigendom van het Vlaamse Gewest.

Het belangrijkste argument voor de verhuis is dat de prioritaire onderzoeksprojecten van het Instituut gebeuren buiten de provincie Limburg : duinen, zeepolders, Ijzervallei, Scheldebekken, Krekengebied, Dijlevallei en Kalmthoutse Heide. De begeleiding van projecten in de provincie Limburg is beperkt, onder meer door de aanwezigheid van goed uitgebouwde Limburgse instellingen, zoals LISEC, PNC, LIM.

Het Instituut voert verder in hoofdzaak beleidsondersteunend onderzoek uit en wordt ook gevraagd om met de resultaten van dit onderzoek en de opgebouwde know how door directe contacten in adviescommissies, raden, stuurgroepen en dergelijk, de beleidsbeslissingen te onderbouwen. Het Instituut zetelt zo in ongeveer 120 commissies, waarvan er 110 in Brussel vergaderen. De vestiging van het Instituut in Brussel zal dus een grote besparing aan verplaatsingskosten betekenen.

Wat de wetenschappelijke samenwerking betreft, gebeurt die in orde van belangrijkheid met de universiteiten van Antwerpen, Gent, Leuven en Brussel. Andere wetenschappelijke instellingen waarmee er frequente contacten zijn, zijn het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen, het Instituut voor Hygiëne en Epidemiologie, de Nationale Plantentuin, het Instituut voor Bosbouw en Wildbeheer, de Centra voor Landbouwkundig Onderzoek, het IWONL en andere. Ook met eigen Vlaamse instellingen zoals VLM en VMM wordt samengewerkt.

Ten slotte heeft de excentrische ligging van het Instituut op dit ogenblik een negatieve invloed op het aantal mensen dat begeleiding als bursaal, thesisstudent of stagiair zoekt. Uit een vergelijking met gelijkaardige instituten uit het buitenland blijkt precies dat in die begeleiding een grote dynamiek van de instelling zou kunnen liggen.

Hieruit blijkt dus dat het Instituut niet zomaar een buitendienst is die kan gedeconcentreerd worden en dat de vestiging in Brussel zeker te verantwoorden is.

De heer Schuermans geeft toe dat het niet aan de Vlaamse Raad is om te beslissen waar het Instituut voor Natuurbehoud zich moet vestigen. De verhuis van Hasselt naar Brussel heeft echter een budgettaire weerslag, die in deze aanpassing van de begroting kan worden teruggevonden. Daarover heeft de Vlaamse Raad wel degelijk het laatste woord.

De heer Schuermans zegt dat het budgettaire gevolg van de herlokalisatie van het Instituut is dat er belangrijke middelen worden afgenomen van het krediet voor bossen, openbare ruimten en natuurgebieden. Daarom is het volgens hem beter dit niet in deze begrotingsaanpassing te regelen, maar binnen de begroting voor 1995, zodat een meer algemene benadering mogelijk is. Het gaat hier volgens hem om een principiële discussie die niet met een amendement van de Vlaamse regering kan worden beslecht.

Of het slechts om 30 personeelsleden gaat is een bijkomstigheid wanneer we een principieel standpunt innemen over de deconcentratie van diensten. Men moet ergens beginnen.

stad Hasselt betekent de renovatie van het domein te Kiewit een reële opwaardering van dit patrimonium. Los van een investering in het gebouw is er reeds zwaar geïnvesteerd in eigendommen die ten dienste komen van natuurbehoud, milieu-educatie en andere activiteiten, die aansluiten bij de taken van het Instituut voor Natuurbehoud.

Het argument van de minister dat de activiteiten van het Instituut zich vooral elders afspelen gaat volgens de heer Schuermans ook niet op, omdat het niet zo is dat de personeelsleden van het Instituut hun activiteiten vanuit Hasselt uitvoeren. De vestigingsplaats van het Instituut is daarbij van bijkomstig belang.

Over de reactie van het personeel zijn de meningen verdeeld. Iedereen is het er inderdaad over eens dat de huidige huisvesting niet voldoet. Maar het is twijfelachtig of wel iedereen zo gelukkig is met een vestiging in de buurt van het Brusselse Zuidstation.

Wat de noodzakelijke oppervlakte van het Instituut betreft, zegt de spreker dat de berekening hiervoor is gebaseerd op een personeelsbestand van 78 personeelsleden, wat meer dan een verdubbeling van het huidige kader zou zijn. Heeft de minister plannen voor een zo grote kaderuitbreiding op korte of halflange termijn? Dat zou betekenen dat de inrichting van het nieuwe gebouw ook een belangrijke budgettaire weerslag zal hebben.

De minister zegt dat er een groter gebouw nodig is voor inrichting van laboratoria, een bibliotheek en informatica-ruimten. Daardoor kan het Instituut zich tot een moderne instelling ontwikkelen.

Er is volgens de minister bij de reacties van het personeel inderdaad een onderscheid te maken tussen enerzijds de wetenschappelijke medewerkers en het administratief personeel, waarvan er een aantal medewerkers zijn die wel in Limburg wonen en die verkiezen dat het Instituut in Limburg zou blijven.

De minister voegt er ook aan toe dat hij vooralsnog niet zijn akkoord heeft gegeven aan een planning voor de uitbouw van het personeelskader van het Instituut tot 78 personeelsleden. Hij is het er echter mee eens dat het Instituut zich verder moet kunnen ontwikkelen, zonder dat er op dit ogenblik engagementen worden aangegaan naar een concreet cijfer van kaderuitbreiding toe.

Over de budgettaire gevolgen van de verhuisoperatie zegt de minister dat er een compensatie voor moest worden gezocht binnen de eigen begroting voor natuurbehoud.

Begroting MINA-fonds

De heer Barbé stelt in de begroting van het MINA-fonds een daling van de werkingsdotatie aan de VMM vast en een stijging van de middelen toegekend aan Aquafin. In de toelichting wordt dit verantwoord door de overdracht van de rioolwaterzuiveringsinstallaties van de VMM aan Aquafin. In de tabel (p. 84) blijkt echter dat de dotatie van VMM daalt met 1,2 miljard, terwijl de werkingsdotatie van Aquafin met 2 miljard stijgt. Vanwaar dat verschil?

De minister antwoordt dat dit verschil te wijten is aan een verhoging door overnamekosten en aan herindexeringen, zoals hij in zijn inleiding, bij de toelichting over de Vlaamse Milieumaatschappij en Aquafin uitvoerig heeft uiteengezet (cfr. supra p.).

Afvalwaterheffingen

De heer Van Looy stelt dat aan bepaalde opmerkingen die al twee jaar worden gemaakt over de heffingen op de waterverontreiniging, nog steeds geen gevolg wordt gegeven. Het gaat daarbij om dossiers waaruit de band tussen waterverbruik en feitelijke waterverontreiniging niet blijkt. Er zijn volgens deze spreker heel wat voorbeelden in de praktijk, waaruit blijkt dat de heffingen gebaseerd op het waterverbruik veel te hoog liggen in verhouding tot de veroorzaakte vervuiling. Het gaat daarbij om bedragen die tot tien keer hoger liggen, dan wanneer met de eigenlijke vervuiling zou in rekening brengen. Het lid verwijst als voorbeeld naar het probleem met kleine koelinstallaties, die veel water verbruiken zonder dat water te vervuilen. Een ander probleem is er bij tuinbouwscholen, die voor bevoeiing veel water verbruiken en die met zeer hoge heffingen worden geconfronteerd. De heer Van Looy zegt al meerder concrete dossiers te hebben doorgespeeld aan de minister, zonder dat daaraan een gunstig gevolg wordt gegeven.

De minister antwoordt dat de VMM geen interpretatiebevoegdheid heeft van de regels die gelden voor de vaststelling van de heffingen. Als het niet om kleinverbruikers gaat, moet de reële vuilvracht worden gemeten. Landbouwers, die niet als kleinverbruikers willen worden beschouwd moeten dit melden. Als ze dat niet doen, dan kunnen alleen de wettelijke heffingsnormen worden gehanteerd, op basis van waterverbruik.

De heer Van Looy stelt dat het probleem volgens hem toch tamelijk ernstig is. Het gaat om heffingen die zeer hoog oplopen en die los staan van de vervuiling. Er moet een concrete oplossing komen voor het waterverbruik in koelinstallaties en tuinbouwscholen. In deze twee gevallen is het onmogelijk de geloosde vuilvracht te meten. Bij de koelinstallaties verdamppt het water en in de tuinbouwscholen wordt het water voor bevoeiing van serres gebruikt.

De minister antwoordt hierop dat wat de koelinstallaties betreft hij aan het lid reeds schriftelijk heeft geantwoord. Toen stelde hij dat de wettelijke regeling is dat als iemand geen vergunning voor de lozing van koelwater heeft, dit onder de regels van de lozing van afvalwater valt. Het is onmogelijk om buiten de wettelijkheid te treden. De minister is niet bereid om bedrijven om welke reden dan ook toe te staan de wettelijke normen te overtreden. De minister herhaalt dat er wettelijk slechts twee berekeningswijzen zijn : de regeling voor de kleinverbruikers op basis van het waterverbruik en de regeling op basis van de reële geloosde vuilvracht. In het laatste programmadecreet is daarnaast opgenomen dat bedrijven die tot een absolute niet-lozing komen, worden vrijgesteld van heffing. Dit probleem is dus geregeld.

De minister herinnert in dit verband verder aan de discussie die er geweest is rond het invoeren van sociale correcties in het heffingensysteem. Toen werd reeds gesteld dat een regeling die tot in het detail alle mogelijke gevallen regelt in de praktijk niet werkbaar is. Er is geopteerd voor een ruimere regeling, die wel werkt, maar die een aantal hiaten heeft. Het systeem werkt bovendien veel beter dan vroeger. Bij het aantreden van de minister waren er honderduizend klachten over de aanslagen. Nu zijn er dat nog een 6 à 7000.

Mestactieplan

De heer Van Looy stelt dat bij de afhandeling van vergunningsaanvragen, nog steeds verwezen wordt naar de toepassing van het Mestactieplan. De afspraak binnen de Vlaamse

regering was dat dit plan niet kon worden toegepast, totdat het in decreetgeving zou zijn omgezet. Toch blijven adviezen van de Mestbank zich baseren op het Mestactieplan.

De minister herhaalt dat hij reeds een aantal keren heeft gezegd dat bij de vergunningsprocedure niet naar het MAP mag worden verwezen. Het aantal verwijzingen naar het MAP in adviezen van de Mestbank was zeer laag, en dat heeft maar een maand geduurd. In de beslissingen over de vergunningen is er zelfs nooit naar het MAP verwezen.

De heer Van Looy geeft toe dat in de adviezen van de Mestbank niet langer woordelijk naar het MAP wordt verwezen, maar wel naar de normen uit het MAP.

De heer Van Looy vraagt naar een evaluatie van de Mestbank. In de begroting is 12,2 miljoen frank uitgetrokken voor het stimuleren van de verhandeling, afzet, vervoer en verwerking van mest. Waarvoor dient dit bedrag precies ? De Mestbank had een plan om in tekortgebieden opslagplaatsen te installeren. Is dit plan uitgevoerd ? Volgens de spreker komt er van deze plannen niet veel in huis.

Aankoop van natuurgebieden

De heer Van Looy vermeldt dat het Gewest landbouwers onder druk zet om stukken grond te verkopen aan het Gewest in het kader van de aankoop van natuurgebieden. De spreker stelt dat het niet de bedoeling mag zijn om landbouwgrond aan te kopen. De prioriteit moet gaan naar gronden die op het gewestplan als groengebied staan aangeduid. Bovendien moet volgens hem het structuurplan worden afgewacht, vooraleer tot verdere aankoop wordt overgegaan.

De minister antwoordt dat de Vlaamse regering de subsidieregeling voor de aankoop van natuurgebieden door verenigingen voor natuurbehoud, reeds geruime tijd heeft goedgekeurd. De richtlijnen zijn ondertussen niet veranderd. In eerste instantie kan er aangekocht worden in de groengebieden. De groene hoofdstructuur kan daarnaast een richtlijn zijn voor de aankoop van andere percelen. Deze regeling geldt van voor het aantreden van de minister en ze wordt nog steeds toegepast.

De heer Van Looy stelt dat de situatie tegenover enkele jaren geleden grondig gewijzigd is omdat er nu veel meer middelen zijn om gronden aan te kopen. Doordat de natuurverenigingen nu meer middelen krijgen ontstaan er steeds meer conflicten met de landbouw.

De minister zegt dat het hier altijd om particuliere dossiers gaat, waarover in deze begrotingsbespreking niet geval per geval kan worden gepraat. In een van die dossiers is het een landbouwer zelf geweest die zijn grond te koop heeft aangeboden.

De heer Van Looy antwoordt hierop dat dit juist een illustratie van het probleem is, wanneer natuurverenigingen in de landbouwzones gronden als natuurgebied gaan beheeren. De aangrenzende landbouwer leeft voortdurend in conflict met deze „natuurbeheerders”, wegens wateroverlast, de verspreiding van onkruidzaden, en dergelijke problemen. Moegestreden heeft de boer uiteindelijk maar één oplossing : zijn gronden trachten te verkopen aan een redelijke prijs aan de natuurverenigingen en zelf ergens anders starten.

ARAB-vergunningen

De heer Van Looy zegt dat er nog heel wat oude vergunningsaanvragen van veeteeltbedrijven van de jaren 88 en 89

op afwerking wachten in het kader van de oude ARAB-procedure. Dit probleem blijft bestaan en wordt niet opgelost. Bedrijven die hiervan het slachtoffer zijn verkeren in een grote rechtsonzekerheid.

De minister antwoordt dat hij navraag heeft gedaan naar de stand van zaken in deze ARAB-dossiers. De administratie volgt VLAREM stipt op. De oude ARAB-dossiers zijn een probleem uit de vorige legislatuur dat inderdaad blijft aanslepen. Dit is een tijdelijk probleem, waarvoor echter geen extra personeel is om het snel op te lossen.

3. Indicatieve stemming

Bij indicatieve stemming wordt het amendement van de Vlaamse regering bij de tabel, afdeling 1, organisatieafdeling 61, programma 20 (Natuurbehoud en groenvoorziening) (Stuk 19 (1993-1994) – Nr. 2, p. 7) aangenomen met 8 stemmen voor bij 1 onthouding.

De aan de commissie toegewezen gedeelten van het ontwerp van decreet worden aldus geamendeerd aangenomen met 8 stemmen voor bij 1 onthouding.

De conformiteit tussen de aangepaste administratieve begroting en de doelstellingen van de aangepaste algemene uitgavenbegroting wordt door de Commissie vastgesteld met 8 stemmen voor bij 1 onthouding.

De verslaggever,

H. BROUNS

De voorzitter,

M. CAPOEN
